

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

ЖЕЛДАК МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

**«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ДОХОДІВ І ВИТРАТ
ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»
(на матеріалах КП «Чернігівводоканал» ЧМР)**

**Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»**

**АВТОРЕФЕРАТ
випускної кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеню «магістр»**

Чернігів -2019

Випускною кваліфікаційною роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Навчально-наукового інституту економіки Чернігівського національного технологічного університету

Науковий керівник: к.е.н., доцент Шестаковська Тетяна Леонідівна,
Чернігівський національний технологічний університет

Рецензент: заступник головного бухгалтера КП
«Чернігівводоканал» Ірха Андрій Сергійович

Захист відбудеться «23» грудня 2019 р. о 09.00 год. на засіданні
екзаменаційної комісії у Чернігівському національному технологічному
університеті

**Завідувач кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту ЧНТУ**
к.ф.-м.н., доцент

Юрченко М.Є.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В Україні у сучасних умовах перебування на шляху до побудови ринкових економічних відносин, вступу нашої держави до Європейського союзу постає необхідність до впровадження нетрадиційних систем одержання інформації про витрати та доходи, застосовувати нові підходи до калькулювання собівартості, підрахунку фінансових результатів, методів аналізу витрат та доходів і прийняття на цій основі раціональних управлінських рішень, адекватних цій економічній ситуації. На цьому шляху становлення ринкової економіки в Україні діяльність підприємств досі здійснюється в умовах нестабільного як зовнішнього середовища, так мінливості внутрішнього правового поля. У такій ситуації для забезпечення умов беззбиткової діяльності та підвищення рентабельності від підприємства вимагається перегляд існуючої системи управління. Найбільшим чином, це стосується основної діяльності, яка забезпечує основну частину доходів підприємства. Водночас, ефективність управління визначається рівнем обліково-аналітичного забезпечення системи витрат і доходів від основної діяльності.

Недостатня розробка питань методичного забезпечення процесу ефективного аналізу операційних витрат та доходів і викликані цим складність, різноманіття і неоднозначність формулювань в існуючих нормативних і законодавчих актах підтверджують актуальність обраної теми дипломної роботи.

Окремі питання теорії та методики бухгалтерського обліку доходів і витрат знайшли відображення у працях науковців, таких як К. В. Безверхий, Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, В. А. Дерій, З. В. Задорожний, Г. І. Клепар, Я. Д. Крупка, В. В. Сопко, Н. М. Ткаченко та інших. Однак ряд проблем, пов'язаних із відображенням у бухгалтерському обліку витрат і доходів від основної діяльності та їх оцінкою залишаються недостатньо розробленими і вимагають вирішення з урахуванням національних особливостей ведення бухгалтерського обліку.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретичних положень, розробка та обґрунтування рекомендацій щодо удосконалення організації обліку та аналізу доходів і витрат основної діяльності.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначені такі **завдання:**

- дослідити економічну сутність доходів і витрат основної діяльності та їх класифікацію;
- розглянути методичний підхід до організації обліку та аналізу доходів і витрат основної діяльності на підприємствах;
- систематизувати нормативно-правове забезпечення обліку доходів і витрат підприємств в Україні;
- оцінити організацію обліку доходів і витрат на досліджуваному підприємстві;

- проаналізувати результативність політики управління доходами та витратами на підприємстві;
- визначити основні напрями удосконалення обліку та аналізу доходів і витрат на досліджуваному підприємстві;
- розробити та економічно обґрунтувати можливі шляхи удосконалення організації внутрішньогосподарського контролю доходів і витрат на підприємстві.

Об'єктом дослідження є процеси організації обліку та аналізу доходів і витрат основної діяльності підприємств.

Предметом дослідження є теоретичні положення та організаційно-методичні засади організації обліку й аналізу доходів і витрат від основної діяльності та їх практичне застосування на КП «Чернігівводоканал».

Методи дослідження. Для досягнення визначених мети та завдань в процесі дослідження застосовувалися діалектичний метод пізнання, положення економічної теорії, а також сукупність загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, а саме: теоретичного узагальнення, історичного аналізу, аналізу та синтезу, узагальнення, моделювання та формалізації, індукції та дедукції, порівняльного аналізу, графічний та ін.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні акти України, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку щодо обліку доходів і витрат, праці вітчизняних і зарубіжних вчених щодо обліку й аналізу доходів і витрат, дані обліку і звітності КП «Чернігівводоканал», в яких відображено питання обліку витрат і доходів від основної діяльності, Інтернет-ресурси.

Практична цінність полягає у обґрунтуванні пропозицій щодо удосконалення обліку витрат і доходів від основної діяльності, розробці практичних рекомендацій щодо оптимізації системи управління витратами і доходами від основної діяльності на досліджуваному підприємстві.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження можуть бути використані у процесі формування стратегічних напрямків розвитку бухгалтерського обліку та аналізу доходів і витрат КП «Чернігівводоканал» й підвищення його економічного потенціалу на макрорівні. Реалізація наведених в роботі пропозицій сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємства і дасть змогу вийти на новий рівень розвитку, пошук шляхів усунення збитковості, процес пошуку наявних фінансових та економічних можливостей.

Структура роботи. Робота має таку структуру: вступ, 3 розділи, висновки, перелік використаних джерел із 69 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 93 сторінки. Дипломна робота містить 17 таблиць та 14 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, предмет та об'єкт, методи та інформаційна база дослідження,

а також подано структуру роботи.

У першому розділі «Теоретичні аспекти організації обліку та аналізу доходів і витрат основної діяльності підприємства» приведено економічну сутність доходів і витрат та їх класифікацію, систематизовано нормативно-правове забезпечення обліку доходів і витрат в Україні.

На основі проведеного нами дослідження економічного змісту, визнання і класифікації понять доходів та витрат можна зробити наступні висновки: Витрати підприємства – це складна економічна категорія, яка поєднує процес створення необхідного обсягу економічних ресурсів на підприємстві та процес їхнього використання. За підсумками вивченої літератури можна сформулювати такі підходи, які стосуються даного поняття: - за бухгалтерським підходом витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу; - згідно економічного змісту витрати – витрати втрачених можливостей, тобто сума коштів, яку можна одержати за більш вигідного використання ресурсів. Дохід – це максимальна кількість засобів, які включають грошові кошти і натуральні надходження, одержані або виготовлені особою за рік для підтримання фізичного, морального, економічного, а також інтелектуального стану, які він може потратити, але тільки за обставин, що очікувана вартість у грошовому вираженні майбутніх надходжень залишиться на попередньому рівні.

Необхідно зазначити, що навіть після впровадження кардинальних змін у системі ведення обліку та її перехід до зарубіжної практики собівартість продукції вітчизняних підприємств залишається високою, що робить її неконкурентоспроможною на зовнішньому ринку, а нерідко і на внутрішньому (особливо це стосується промислових підприємств). На практиці така ситуація призводить до скорочення обсягів виробництва. Тому потрібно чітко контролювати склад витрат, що формують собівартість продукції. У цьому допоможе для організації бухгалтерського обліку процесу виробництва розроблена та затверджена класифікація витрат підприємства, яка залежить від масштабів виробництва, технології, кількості працівників, продукції. Тобто, класифікація витрат – це обґрунтоване групування витрат за відповідними ознаками для їх більшої деталізації та розуміння (див. табл.1).

Основою бухгалтерського обліку є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність». Цей закон визначає правові засади регулювання, організації ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Закон поширюється на всіх юридичних осіб незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності. Основними законодавчо-нормативними документами є Податковий кодекс України, Господарський кодекс України та Цивільний кодекс України.

Класифікація витрат в бухгалтерському обліку

Класифікаційна ознака	Види
В залежності від видів діяльності	– витрати, які виникають у процесі основної діяльності; – витрати, які виникають у процесі інвестиційної діяльності; – витрати, які виникають у процесі фінансової діяльності.
За економічним змістом (елементами витрат)	– матеріальні витрати; – витрати на оплату праці; – відрахування на соціальні заходи; – амортизація; – інші витрати.
За відношення до виробничого процесу	– основні; – накладні
За способами включення до собівартості	– прямі; – непрямі
За відношенням до звітного періоду	– витрати поточного періоду; – витрати минулого періоду; – витрати майбутнього періоду
За центрами відповідальності	– витрати виробництва; – витрати цеху; – витрати дільниці; – витрати функціональних служб.
За способом відображення в звітності	– спожиті (витрати звітного періоду) ; – неспожиті (витрати майбутніх періодів).
За ступенем залежності від обсягів діяльності	– змінні; – постійні
За складом витрати	– одноелементними; – комплексними.

На основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (далі за текстом – МСБО) в Україні розроблені та діють національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку – П(С)БО. Для того, щоб регулювати систему бухгалтерського обліку та встановити єдині правила в Україні сформовано єдину нормативну базу обліку доходів і витрат операційної діяльності, яка знайшла своє відображення у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(с)БО 15 «Дохід», П(с)БО 16 «Витрати», МСБО 18 «Дохід», МСБО 23 «Витрати на позики», Концептуальна основа складання та подання фінансової звітності, МСБО 2 «Запаси», МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 38 «Нематеріальні активи» та ін. Правова інформація щодо доходів та витрат підприємства формує ціль щодо забезпечення функцій управління, аналізу, контролю та прогнозування щодо даних категорій на майбутні періоди.

Отже, витрати і доходи основної діяльності підприємства формують основний прибуток, тому це досить важливий сектор бухгалтерського обліку.

У другому розділі роботи «Практика організації обліку та аналізу доходів і витрат на КП «Чернігівводоканал», проведено сучасний аналіз житлово-комунального господарства міста Чернігів загальна фінансово-

господарська діяльність КП «Чернігівводоканал», оцінено динаміку фінансово-економічних показників діяльності, охарактеризовано систему бухгалтерського обліку на підприємстві.

Фінансове становище підприємств, що надають житлово-комунальні послуги незадовільне і зумовлене тим, що насамперед, кошти підприємств, які щороку спрямовуються на відновлення основних фондів та енергозберігаючі заходи, кардинально не вирішують проблеми і є недостатніми, а кошти, що виділяються органами місцевого самоврядування на підтримання в належному стані об'єктів житлово-комунального господарства, не забезпечують необхідну реновацію основних фондів галузі. Через відсутність джерел фінансування не виконуються (виконуються частково) програми, які спрямовані на покращення благоустрою міста Чернігова.

Основним видом діяльності КП «Чернігівводоканал» є надання послуг з водопостачання та водовідведення. Комунальне підприємство має на своєму балансі та експлуатує: - 4 водопровідні станції та 94 артезіанські свердловини; - 11 каналізаційних насосних станцій; - 529,3 км водопровідних мереж; - 309,8 км каналізаційних мереж.

Стосовно результатів фінансово-господарської діяльності слід зазначити, підприємство вже третій рік поспіль отримує позитивний фінансовий результат, подолавши у 2016 році багаторічний бар'єр збитковості. За підсумками минулого року підприємство отримало 23,6 млн. грн. прибутку без урахування курсових різниць, який було спрямовано для розрахунку за існуючими кредитними зобов'язаннями перед Міжнародним банком реконструкції та розвитку.

Аналізуючи структуру доходів підприємства КП «Чернігівводоканал» за 2018 рік, необхідно зазначити, що лівову частку займає чистий дохід від реалізації робіт та послуг підприємства (221372 тис.грн., або 80,26%), на другому місці йдуть інші доходи (частка у структурі – 15,30%, абсолютне значення – 42208 тис.грн.), і найменшу частку у структурі (4,44%) займають інші операційні доходи (абсолютне значення показника – 12244 тис.грн.). Структура доходів КП «Чернігівводоканал» у 2018 році відображена на рисунку 1.

Аналізуючи елементи операційних витрат підприємства КП «Чернігівводоканал» за 2018 рік, необхідно зазначити, що найбільш збитковим елементом операційних витрат є матеріальні затрати які склали (71753 тис.грн., або 37%), а витрати на оплату праці (57206 тис.грн., або 29%), інші операційні витрати (35566 тис.грн., або 19%), амортизація (19131 тис.грн., або 10%), а самою найменшою часткою операційних витрат є відрахування на соціальні заходи які склали (12379 тис.грн. або 6%).

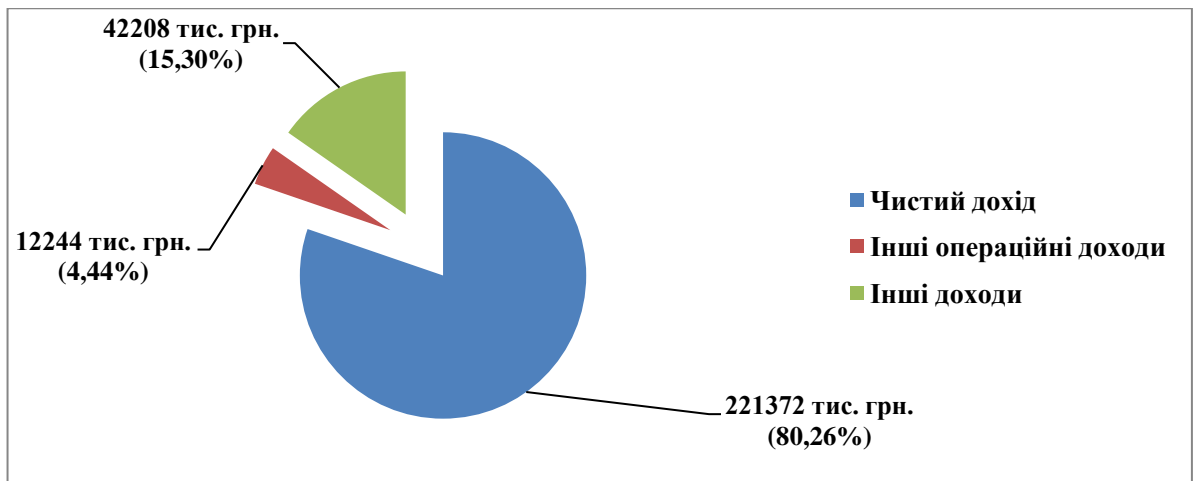

Рис. 1. Структура доходів підприємства КП «Чернігівводоканал» у 2018 році

Елементи операційних витрат КП «Чернігівводоканал» у 2018 році відображена на рисунку 2.

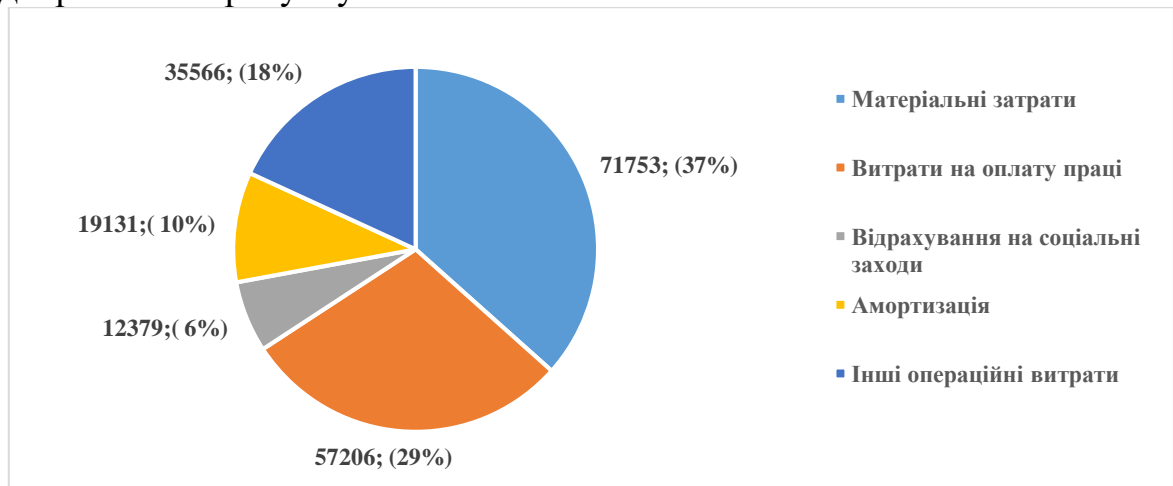

Рис. 2. Елементи операційних витрат КП «Чернігівводоканал» у 2018 році

Аналіз операційних витрат досліджуваного підприємства показав, що найбільшу питому вагу у структурі складають матеріальні затрати та витрати на оплату праці (рис 3).

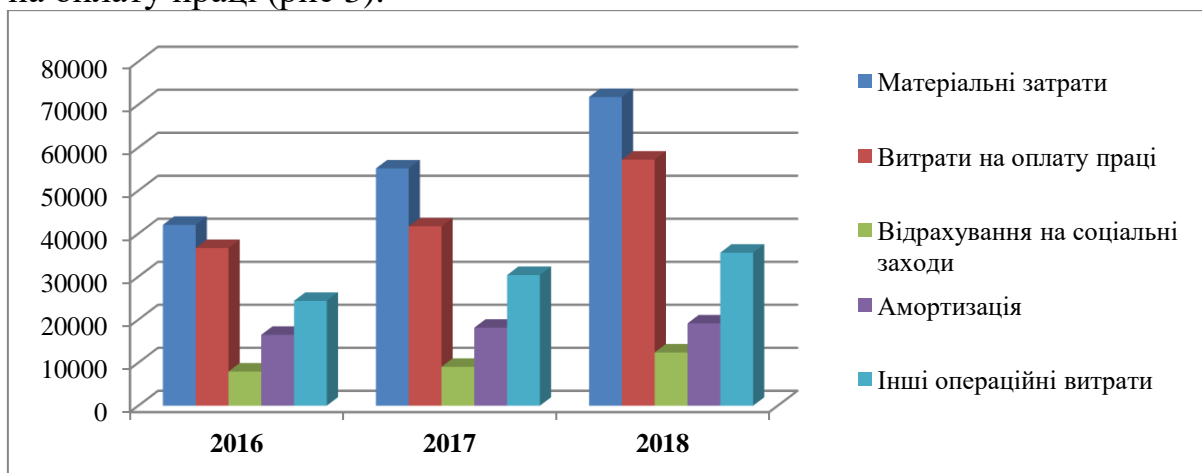

Рис. 3. Динаміка складу операційних витрат КП «Чернігівводоканал»

Проведений аналіз свідчить про прибутковість підприємства та незначну рентабельність. Адже прибуток показує абсолютний ефект діяльності підприємства без урахування використаних при цьому ресурсів. Рентабельність – це якісний, вартісний показник, що характеризує рівень віддачі витрат або ступінь використання ресурсів, що є в наявності, в процесі виробництва і реалізації продукції. Підвищення рентабельності діяльності підприємства відбувається за рахунок таких факторів: підвищення продуктивності праці, економія матеріальних ресурсів, рівень технічного прогресу. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції з кожним роком зростає. Причиною зростання виручки від реалізації є те, що розширились ринки збуту та збільшилися обсяги виробництва продукції даного підприємства.

У третьому розділі «Напрямки удосконалення організації обліку та аналізу доходів і витрат на КП «Чернігівводоканал» запропоновано пріоритетні напрямки удосконалення аналізу та контролю за доходами і витратами та шляхи удосконалення організації.

Предметом контролю операцій з формування та обліку доходів і витрат на підприємствах є господарські процеси та операції, пов'язані з визначенням витрат, доходів а також відносини, що виникають при цьому всередині підприємства та за його межами. Виходячи з мети, яку необхідно досягти при здійсненні контролю формування та обліку фінансових результатів, визначаються об'єкти контролю (рис. 4). З визначення доходів і витрат операційної діяльності основними напрямками контролю операцій є: перевірка правомірності отримання доходів від здійснення операцій з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та іншої операційної діяльності; контроль; обсягів реалізації готової продукції, виконаних робіт (послуг) через оцінку виконання планів з обсягу реалізованої продукції; правильність оцінки та визнання доходів і фінансових результатів від операційної діяльності, використовуючи методи арифметичного контролю та порівняння сум первинних документів і облікових реєстрів; перевірка правильності відображення доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) через зіставлення даних Звіту про фінансові результати та інформації з Головної книги; контроль інших операційних доходів та операційних витрат, використовуючи методи арифметичної і нормативної візуальної перевірки; контроль правильності визначення фінансових результатів від операційної діяльності через застосування арифметичного контролю: валовий прибуток (збиток), збільшений на суму інших операційних доходів і зменшений на суму адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

Метою контролю доходів та витрат є встановлення достовірних даних первинних документів щодо визначення витрат, доходів та формування фінансових результатів, повноти і своєчасності відображення первинних даних у зведених документах та облікових регістрах, правильності ведення обліку витрат, доходів і результатів діяльності та його відповідності прийнятій обліковій політиці, достовірності відображення витрат, доходів та визначення фінансових результатів у звітності підприємства.

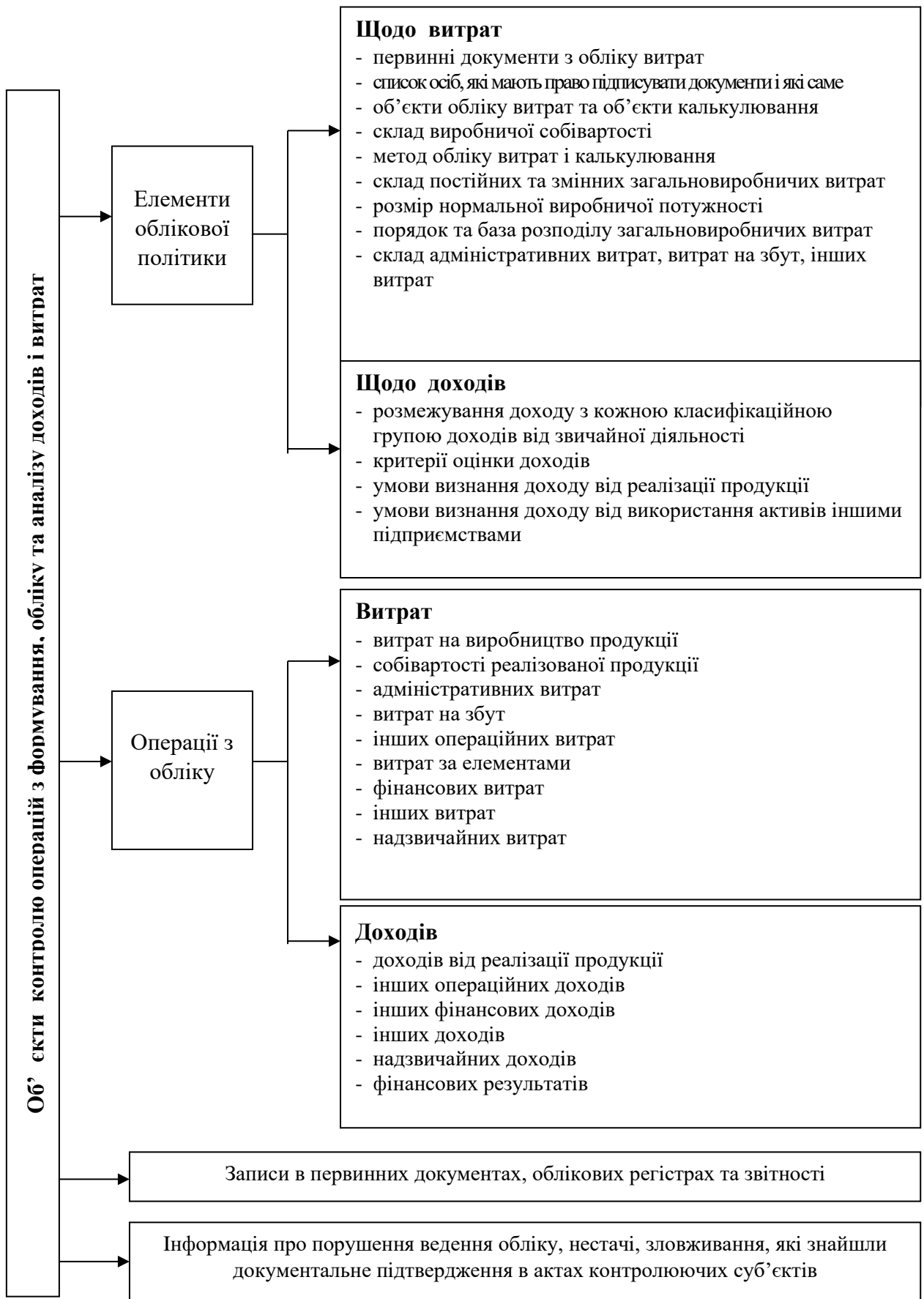

Рис. 4. Об'єкти контролю операцій з формування, обліку та аналізу доходів і витрат на КП «Чернігівводоканал»

Стосовно стратегії діяльності КП «Чернігівводоканал» пріоритетними напрямками є: впровадження інвестиційних заходів в сфері управління підприємством та сферах водопостачання й водовідведення, джерелами реалізації яких можуть бути як амортизаційні відрахування і власні кошти підприємства, так і бюджетні кошти (автоматизація виробничих процесів на базі 1С: Підприємство 8 для автоматизації виробничих процесів, покращення взаємодії між структурними підрозділами, скорочення фінансових витрат; розробка Модуля аналізу даних приладів обліку води, що передбачає автоматизацію процесу отримання та аналізу даних приладів обліку, скорочення фінансових витрат; розробка Модуля організації управління інспекцією, інтегрований з базою об'єктів для підвищення ефективності роботи служби, скорочення фінансових витрат; впровадження системи обробки заявок та управління взаємовідносинами з клієнтами для оптимізації процесу взаємодії з клієнтами, скорочення фінансових витрат, покращення якості надання послуг; автоматизація кол-центру для оптимізації виробничих процесів, скорочення фінансових витрат, покращення якості надання послуг).

ВИСНОВКИ

1. Основною метою діяльності підприємства є господарська діяльність для досягнення економічних і соціальних результатів з метою отримання відповідного прибутку в інтересах власника і трудового колективу. А у свою чергу основним предметом господарської діяльності підприємства КП «Чернігівводоканал» є: забір, очищення та постачання води; каналізація, відведення й очищення стічних вод; будівництво житлових і нежитлових будівель; ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення; ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення; ремонт і технічне обслуговування електронного й оптичного устаткування; будівництво трубопроводів; вантажний автомобільний транспорт; надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна тощо.

2. Бухгалтерський облік на КП «Чернігівводоканал» ведеться, на основі Плану рахунків, інструкції по його застосуванню за журнально-ордерною формою з елементами комп'ютерної обробки, безперервно з дня реєстрації підприємства в державних органах. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку несе власник (керівник), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів. Бухгалтерський облік та фінансова звітність КП «Чернігівводоканал» ґрунтується на принципах: обачності, повноти висвітлення, автономності, послідовності, безперервності нарахування та відповідності доходів і витрат, історичної собівартості, єдиного грошового вимірника та періодичності.

3. Для оформлення господарських операцій про доходи і витрати підприємства застосовуються типові форми первинної документації та самостійно розроблені, які містять обов'язкові реквізити і форми, які є в комп'ютерній програмі СР «2000» і друкуються щомісячно (щоквартально).

Підтверджено, що основними перевагами автоматизації обліку витрат та доходів основної діяльності є: легке формування бухгалтерських проводок при обробці документа; автоматизований розрахунок сум понесених операційних витрат та отриманих доходів; зростання можливостей для проведення аналітичних розрахунків із використанням облікової інформації; прискорення процесу формування звітності та підвищення її достовірності; розширення переліку форм первинних документів, а також внутрішньої і зовнішньої звітності; скорочення часу на пошук помилок за допомогою деталізації підсумкових сум тощо.

4. У процесі виконання дипломної роботи було запропоновано наступні заходи, щодо покращення організації обліку КП «Чернігівводоканал»: Так як, організаційна структура бухгалтерії не відповідає міжгалузевим нормативам чисельності працівників бухгалтерського обліку, оскільки згідно розрахунку підприємству для забезпечення нормальної роботи бухгалтерії необхідно ввести ще одну посаду бухгалтера. Потрібно додаткові субрахунки у розрізі 703 і 802 рахунків. За допомогою цих рахунків з'являється можливість виділити з усього доходу комунального підприємства дохід від надання послуг за різними видами, що дає змогу проводити поглиблений аналіз доходів, вирішувати питання доцільності застосування того чи іншого маркетингового інструмента. Це сприятиме прийняттю ефективніших управлінських рішень у процесі формування чистого доходу підприємства. Інформація відображена в субрахунках витрат дасть змогу продивитися скільки витрати припадає на ту чи іншу послугу.

5. Проаналізувавши ліквідність КП «Чернігівводоканал» було визначено, що підприємство має достатню кількість грошових коштів. Саме тому потрібно вводити програми на оптимізацію грошових потоків, наприклад збільшити кількість основних засобів, модернізувати процес виробництва, вкласти кошти в якості фінансування нових видів продукції/послуг, чи скористатися послугами банків для вкладення коштів на депозитний рахунок і отримувати дивіденди.

6. У сучасному світі роль комунальних підприємств набуває все більшу значимість для суспільства, адже їх діяльність спрямована на задоволення потреб широких верств населення. У світі комп'ютерних технологій, програмних інновацій, інтернет посідає вагоме місце, і тому інтрнет-маркетинг є досить актуальною маркетинговою системою. Тому, доцільно запропонувати КП «Чернігівводоканал» впровадити цю політику, а саме: модернізувати власний сайт; створити групи КП «Чернігівводоканал» у всіх соціальних мережах; розмістити інформацію, що буде корисна споживачам на популярних сайтах.

7. В цілому, для усунення недоліків організації обліку доходів та витрат на підприємстві і для підвищення ефективності діяльності підприємства запропоновано ряд заходів: перегляд елементів облікової політики підприємства, переглянути робочий план рахунків, управління витратами і ресурсами, розвиток й удосконалення виробництва та іншої діяльності, удосконалення системи управління підприємством та всіма видами його

діяльності. Заходи щодо підвищення ефективності функціонування підприємств можна звести до трьох напрямків: управління витратами і ресурсами; розвитку й удосконалення виробництва та іншої діяльності; удосконалення системи управління підприємством та всіма видами його діяльності.

АНОТАЦІЯ

Желдак М.М. «Організація обліку та аналіз доходів і витрат основної діяльності підприємства» (на матеріалах КП «Чернігівводоканал» ЧМР). – Випускна кваліфікаційна робота.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації обліку та аналізу доходів і витрат основної діяльності.

У першому розділі розглядаються економічна сутність та класифікація доходів і витрат основної діяльності підприємства, порядок аналізу та обліку доходів і витрат основної діяльності підприємств, нормативно-правове забезпечення обліку та контролю доходів і витрат підприємств.

У другому розділі розкривається характеристика стану галузі житлово-комунального господарства в місті Чернігові; аналіз фінансово-господарської та організаційно-управлінської діяльності КП «Чернігівводоканал»; особливості організації обліку доходів і витрат КП «Чернігівводоканал».

У третьому розділі обґрунтовано пріоритетні напрямки удосконалення аналізу та контролю за доходами і витратами на КП «Чернігівводоканал»; шляхи удосконалення організації обліку доходів і витрат на КП «Чернігівводоканал».

За результатами дослідження сформульовані висновки щодо економічної сутності організації обліку та аналізу доходів і витрат основної діяльності підприємства.

Одержані результати можуть бути використані для підвищення ефективності діяльності КП «Чернігівводоканал», удосконалення обліку та аналізу доходів і витрат основної діяльності підприємства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ОБЛІК ДОХОДІВ І ВИТРАТ, АНАЛІЗ ДОХОДІВ І ВИТРАТ, ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА, ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, СТРУКТУРА ДОХОДІВ, УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ.

SUMMARY

Zheldak M.M. "Organization of accounting and analysis of income and expenses of the main activity of the enterprise" (based on the materials of KP "Chernihivvodokanal" of the CMR). - Final qualification work.

The purpose of the final qualification work is to summarize the theoretical provisions, as well as to develop practical recommendations for improving the organization of accounting and analysis of income and expenses of the main activities.

The first section examines the economic nature and classification of income and expenses of the main activity of the enterprise, the procedure for analysis and accounting of income and expenses of the main activity of enterprises, regulatory and legal support for accounting and control of income and expenses of enterprises. The second section describes the state of the housing and utilities sector in Chernihiv; analysis of financial, economic, organizational and managerial activity of KP "Chernihivvodokanal"; peculiarities of organization of accounting of income and expenses of KP "Chernihivvodokanal".

The third section substantiates the priority areas for improving the analysis and control of income and expenses at KP "Chernihivvodokanal"; ways of improving the organization of accounting of income and expenses at KP "Chernihivvodokanal".

According to the results of the study, conclusions were drawn regarding economic essence of accounting and analysis of income and expenses of the main activity of the enterprise.

The results obtained can be used for enhancement efficiency of activity of KP «Chernihivvodokanal, improvement of accounting and analysis of income and expenses of the main activity of the enterprise.

KEYWORDS: INCOME AND EXPENSES ACCOUNTING, INCOME ANALYSIS, ACCOUNTING POLICY, ACCOUNTING ORGANIZATION, ORGANIZATION OF ORGANIZATIONS